

An underwater photograph showing a healthy seagrass meadow. Tall, green seagrass blades dominate the foreground and middle ground. Several small, silver fish are swimming among the blades. In the lower left, there is a patch of orange, branching coral or sponge. The water is clear and blue.

Interreg

Co-funded by
the European Union

NEXT Black Sea Basin

Modulul 3: Conservarea ecosistemelor de iarbă marină și studii de evaluare a impactului asupra mediului în țările mediteraneene

Acest modul explorează importanța critică a ecosistemelor de iarbă marină în mediile marine mediteraneene și examinează cadrele de evaluare a impactului asupra mediului în diferite țări mediteraneene. Vom investiga atât abordările de conservare, cât și mecanismele de reglementare concepute pentru a proteja aceste habitate vitale.

by Şevki Danacioğlu

Importanța ecosistemelor de iarbă marină

1 Habitate critice

Ecosistemele de iarbă marină servesc drept habitate importante pentru speciile marine migratoare, inclusiv sirenieni, cetacee, țestoasele marine și elasmobranhiile. Protejarea lor este vitală pentru menținerea biodiversității marine în întreaga regiune mediteraneană.

2 Recunoaștere globală

Rezoluția 76/265 a Adunării Generale a ONU a proclamat 1 martie Ziua Mondială a Ierbii Marine, subliniind importanța globală a acestor ecosisteme. Raportul UNEP din 2020, „Din senin: Valoarea ierbii marine pentru mediu și pentru oameni”, oferă recomandări cuprinzătoare pentru conservarea ierbii marine.

3 Servicii ecosistemice

Ecosistemele de iarbă marină oferă servicii vitale, inclusiv sechestrarea carbonului, ciclul nutrienților, securitatea alimentară, productivitatea pescuitului, îmbunătățirea calității apei și protecția costurilor. Aceste servicii contribuie direct la bunăstarea umană și la sănătatea mediului.

Beneficii climatice și amenințări la adresa ierbii marine

Sechestrarea carbonului

Ecosistemele de iarbă marină au un potențial semnificativ de sechestrare și stocare a carbonului. Protejarea și restaurarea acestor habitate poate contribui substanțial la atingerea obiectivelor Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice și ale Acordului de la Paris.

Amenințări semnificative

Ecosistemele de iarbă marină se confruntă cu numeroase amenințări, inclusiv degradarea habitatului, poluarea (inclusiv poluarea fonică), schimbările climatice, pescuitul excesiv, pescuitul cu traul de fund, dragarea și dezvoltarea costieră. Aceste presiuni au dus la declinul global al habitatelor de iarbă marină și al biodiversității asociate acestora.

Conștientizare și acțiune

Există o nevoie urgentă de a crește gradul de conștientizare la toate nivelurile și de a promova acțiuni pentru conservarea și restaurarea ierburilor marine. Îmbunătățirea serviciilor și funcțiilor ecosistemice este crucială pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

Cadre internaționale pentru protecția iarbelor marine

Colaborare transfrontalieră

Multe ecosisteme de iarbă marină sunt de natură transfrontalieră, necesitând eforturi de colaborare și coordonate între țări, organizații regionale, organisme internaționale și părți interesate pentru a conserva și gestiona durabil aceste habitate vitale.

Deceniile ONU

Deceniul Națiunilor Unite pentru Științe Oceanice pentru Dezvoltare Durabilă (2021-2030) și Deceniul Națiunilor Unite pentru Restaurarea Ecosistemelor (2021-2030) oferă cadre pentru eforturile de conservare a iarbelor marine.

Obligații internaționale

Obligațiile internaționale relevante includ cele din Cadrul global pentru biodiversitate Kunming-Montreal (în special obiectivele 1, 2 și 3), Acordul de la Paris și Obiectivele de dezvoltare durabilă.

Descoperire în iarba marină din 2030

Inițiativa globală „2030 Seagrass Breakthrough”, anunțată la UNFCCC COP28, își propune să stabilească un cadru colectiv de acțiune a actorilor statali și nestatali pentru finanțarea durabilă a protecției, conservării și restaurării ecosistemelor de iarbă marină la nivel global până în 2030.

Studii de impact în țările mediteraneene: Prezentare generală

Influența Comunității Europene

Șapte țări mediteraneene (Cipru, Franța, Grecia, Italia, Malta, Slovenia și Spania) aparțin Comunității Europene și sunt obligate să aplice directivele comunitare. Țările care au aderat la UE începând cu mai 2004 trebuie să își armonizeze reglementările naționale cu standardele europene.

Implementare variată

Deși conceptul de evaluare a impactului asupra mediului este familiar multor țări mediteraneene, acesta nu apare sistematic în toate legislațiile naționale. Această secțiune examinează stadiul actual al studiilor de impact pe baza datelor furnizate de Punctele Focale Naționale SPA.

Limitări ale domeniului de aplicare

Această prezentare generală nu încearcă să descrie legile din toate țările mediteraneene, ci oferă o imagine de ansamblu asupra cadrelor de evaluare a impactului asupra mediului din regiune, acordând o atenție deosebită modului în care acestea abordează ecosistemele de iarbă marină.

Regulamente europene privind evaluarea impactului asupra mediului

Directiva CEE 85/337

Conceptul de studii de impact apare în Directiva privind evaluarea efectelor asupra mediului ale anumitor proiecte publice și private. Aceasta a fost modificată ulterior prin Directiva CEE 97/11, stabilind fundamentul pentru evaluarea impactului asupra mediului în statele membre ale UE.

1

2

Directiva 2001/42/CE

Această directivă, adoptată la 27 iunie 2001, completează reglementările anterioare prin abordarea evaluării efectelor asupra mediului ale anumitor planuri și programe. Se aplică planurilor elaborate de autoritățile la nivel național, regional sau local, care sunt impuse de dispoziții legislative, de reglementare sau administrative.

Directiva 2000/60/CE

Directiva-cadru privind apa face obligatorie evaluarea impactului asupra mediului (EIA) pentru activitățile care afectează resursele de apă. Această directivă stabilește un cadru pentru acțiunea comunitară în domeniul politicii apei, consolidând în continuare măsurile de protecție a mediului.

3

Proiecte care necesită studii de impact în temeiul directivelor UE

1 Proiecte energetice

Rafinării de petrol (cu excepția producției de lubrifianți), instalații de gazificare sau lichefiere la scară largă care prelucrează cel puțin 500 de tone de cărbune sau șisturi bituminoase pe zi, centrale termice de cel puțin 300 MW și centrale nucleare (cu excepția structurilor de cercetare cu o durată termică permanentă sub 1 kW).

2 Facilități industriale

Instalațiile pentru depozitarea sau prelucrarea deșeurilor radioactive, oțelăriile, instalațiile în care se extrage și se prelucrează azbestul și instalațiile chimice necesită toate evaluări ale impactului asupra mediului în temeiul directivelor UE.

3 Infrastructura de transport

Rutele de comunicații cu trafic intens, aeroporturile cu piste de peste 2,1 km, infrastructurile portuare pentru nave de peste 1.350 de tone și rutele maritime pentru clădiri de peste 1.350 de tone intră toate sub incidența cerințelor obligatorii de evaluare a impactului.

4 Gestionarea deșeurilor

Instalațiile de eliminare, prelucrare sau depozitare a deșeurilor toxice trebuie să fie supuse unei evaluări a impactului asupra mediului înainte de aprobare, asigurându-se că potențialele pericole pentru mediu sunt identificate și atenuate.

Proiecte suplimentare supuse evaluării impactului

Evaluări discreționare

Multe dezvoltări pot necesita un studiu de impact dacă statele membre consideră că caracteristicile lor justifică acest lucru. Acestea includ proiecte care afectează agricultura, mineritul, industria energetică, prelucrarea metalelor, fabricarea sticlei, industria chimică, industria alimentară, industria textilă, a pielăriei, a lemnului și a hârtiei, industria cauciucului și diverse proiecte de infrastructură.

Domeniu de aplicare cuprinzător

Studiile de impact trebuie să anticipeze atât efectele directe, cât și cele indirecte asupra oamenilor, faunei, florei, solului, aerului, climei, peisajului, proprietăților materiale și patrimoniului cultural. Această abordare holistică asigură luarea în considerare a tuturor impacturilor potențiale asupra mediului.

Informații necesare

Managerii de proiect trebuie să furnizeze o descriere a proiectului (amplasament, proiectare, dimensiune), măsuri pentru evitarea sau reducerea efectelor adverse, date pentru identificarea impactului asupra mediului, alternativele luate în considerare și un rezumat netehnic. Aceste informații trebuie să fie accesibile publicului și autorităților administrative relevante.

Participarea publicului la evaluarea impactului asupra mediului

Dezvăluire publică

Dosarul complet de evaluare a impactului trebuie pus la dispoziția publicului pentru a permite colectarea opiniilor. Structurile administrative responsabile de autorizarea proiectului trebuie, de asemenea, să aibă acces la toată documentația.

Transparența deciziilor

Decizia de acordare a permisiunii și orice condiții atașate autorizației proiectului trebuie puse la dispoziția publicului. Dacă legislația națională permite, elementele care au justificat acordul pot fi, de asemenea, divulgate publicului.

Protecția ierbii marine

Deși speciile de iarba marină nu sunt menționate în mod specific în Directiva europeană privind EIA, Directiva Habitate (92/43/CEE) oferă un cadru juridic pentru conservarea plantelor și animalelor sălbatice și a habitatelor acestora. Pajiștile de Posidonie sunt enumerate în anexa I ca tip de habitat natural care necesită zone speciale de conservare.

Evaluarea impactului asupra mediului în Albania

1

Cadru emergent

Albania are reglementări privind studiile de impact în contextul dezvoltării costiere, deși, din punct de vedere istoric, au fost efectuate puține astfel de studii. Eforturi recente prin intermediul unui proiect al Băncii Mondiale privind managementul integrat al zonei costiere vizează includerea EIA pentru pajiștile de Posidonia în procesele de evaluare a impactului asupra mediului.

2

Protecția ierbii marine

Deși pajiștile de iarbă marină precum Posidonia oceanica și Zostera marina nu sunt abordate în mod specific în reglementările EIA din Albania, acestea sunt protejate în temeiul cadrului juridic național printr-o Decizie a Consiliului de Miniștri privind speciile protejate (2003).

3

Provocări de implementare

În ciuda faptului că dispune de cadre de reglementare, Albania se confruntă cu provocări în implementarea unor evaluări cuprinzătoare ale impactului asupra mediului, în special pentru ecosistemele marine. Consolidarea capacităților și consolidarea instituțiilor rămân priorități.

Evaluarea impactului asupra mediului în Algeria

Cadrul juridic

Legea nr. 03-10 (19 iulie 2003) privind protecția mediului prevede că proiectele de dezvoltare și construcții trebuie supuse unor studii de evaluare a impactului. Clauzele de aplicare sunt specificate în detaliu prin regulament.

Ordin executiv

Decretul executiv nr. 90-78 (27 februarie 1990) privind studiile de evaluare a impactului asupra mediului se referă în mod explicit la protejarea florei și faunei sălbatice și a habitatelor naturale.

Componente de evaluare

Conform reglementărilor algeriene, un studiu de evaluare a impactului trebuie să includă o analiză a stării inițiale a mediului și o analiză a potențialelor efecte asupra mediului ale dezvoltării propuse.

Evaluarea impactului asupra mediului în Bosnia și Herțegovina

1

Cadru adaptat

Bosnia-Herțegovina are o Lege privind planificarea fizică (Monitorul Oficial nr. 9/87), adaptată din legislația fostei Iugoslavii în conformitate cu tratatele de pace de la Dayton. Deși această lege menționează studiile de impact, nu detaliază modul în care acestea ar trebui realizate.

2

Cerințe de mediu

Conform reglementărilor actuale, activitățile de construcție nu trebuie să pună în pericol organismele și trebuie să mențină condițiile de funcționare ale amplasamentului. Lucrările de dezvoltare nu trebuie să provoace perturbări dincolo de ceea ce poate reglementa mediul sau să afecteze sănătatea și siguranța oamenilor.

3

Provocări de implementare

Studiile sunt efectuate de organizații publice sau private acreditate, deși nu este necesar să demonstreze competență specifică în mediile marine. Se aștepta ca noi legi să intre în vigoare în 2001, cu cerințe mai detaliate pentru studiile de impact.

Evaluarea impactului asupra mediului în Croația

Cadrul de reglementare

Reglementările privind studiile de impact în Croația apar în Decretul nr. 1324/59/2000, așa cum se așteaptă de legea privind protecția mediului (Monitorul Oficial nr. 82/94, 128/99).

Acest decret a fost modificat în 2004 și 2006 (Monitorul Oficial nr. 136/04, 85/06), Ministerul Protecției Mediului și Planificării Fizice fiind organismul responsabil.

Protecție cu iarbă marină

Deși formațiunile vegetale marine nu sunt menționate explicit în regulamentele studiilor de impact, speciile de iarbă marină precum *Posidonia oceanica*, *Zostera marina* și *Zostera noltii* sunt protejate la nivel național prin ordonanța privind „Proclamarea taxonilor sălbatici ca fiind protejați sau strict protejați” (Monitorul Oficial nr. 7/2006).

1

2

Elemente necesare

Studiile de impact croațiene trebuie să includă o descriere a stării inițiale, a dezvoltării planificate, a impactului și a problemelor anticipate, a măsurilor de atenuare sugerate și a monitorizării post-finalizare. Studiile sunt efectuate de organisme private sau publice acreditate, cu experiență dovedită în domeniul marin.

3

Evaluarea impactului asupra mediului în Egipt

1 Fundația juridică

Legea mediului (Legea nr. 4/1994) prevede obligativitatea realizării unui studiu de impact în Egipt. Agenția Egipteană pentru Afaceri de Mediu (EEAA) este responsabilă de implementarea acestei legi prin intermediul sectorului său de Dezvoltare a Mediului (EMS).

2 Cerințe de studiu

Studiile de impact egiptene trebuie să descrie proiectul propus, să prezinte resursele naturale, să sublinieze pașii pentru atenuarea impactului și să ofere sugestii alternative. EMS colaborează cu profesori universitari și experți disciplinari pentru a evalua studiile depuse.

3 Focus pe implementare

Între 1992-1994, proiectele care au necesitat studii de impact au fost predominant dezvoltări turistice (84%, inclusiv porturi de agrement și debarcadere), centralele electrice (3%) și stațiile de desalinizare (3%) reprezentând porțiuni mai mici. Managerii de proiect au demonstrat, în general, angajament față de protecția mediului.

Evaluarea impactului asupra mediului în Franța

1

Abordarea pionieră

Franța a fost prima țară mediteraneană care a adoptat studii de impact, reglementările apărând în legea din 1976 privind protecția naturii. Decretul din 12 octombrie 1977 (nr. 77-1141) a definit termenii generali pentru studiile de impact, precizând că acestea trebuie să se refere la dimensiunea proiectului și la efectele previzibile asupra mediului.

2

Cadru îmbunătățit

Decretul din 1993 (nr. 93-245) a completat și clarificat procedura studiului de impact, impunând analiza stării inițiale a amplasamentului, a efectelor directe și indirecte asupra mediului, a metodelor de evaluare, a justificării proiectului, a măsurilor de atenuare cu estimări de costuri și a unui rezumat netehnic.

3

Domeniu de aplicare cuprinzător

Spre deosebire de alte țări, reglementările franceze enumeră atât instalațiile care necesită studii de impact, cât și lucrările exceptate de la acestea. Principiul este că studiile de impact ar trebui să fie regula, iar scutirile excepția. Doar lucrările de întreținere și reparațiile majore sunt excluse în mod specific.

Participarea publicului în studiile de impact franceze

Acces public

Dacă este necesară o anchetă publică, studiul de impact este inclus în dosar. În absența unei anchete, studiul trebuie pus la dispoziția publicului înainte de începerea lucrărilor. Existența studiului de impact trebuie publicată în presa regională și națională, acordându-se cel puțin cincisprezece zile pentru consultare publică.

Revizuirea ministerială

Ministrul Mediului poate revizui orice studiu de impact și are la dispoziție 30 de zile pentru a emite un aviz. Nicio lucrare nu poate începe și nici o anchetă publică nu poate fi deschisă înainte de expirarea acestei perioade. Pentru proiectele care necesită o anchetă publică, avizul ministrului ar trebui, în mod ideal, să fie cunoscut înainte de începerea anchetei.

Responsabilitate și aplicare

Managerul de proiect („petiționarul”) este responsabil pentru studiul de impact și răspunzător pentru evaluările incomplete sau insuficiente. Deși nu este obligat să efectueze personal studiul, managerii sunt încurajați să angajeze specialiști. Absența unui studiu de impact obligatoriu poate duce la oprirea lucrărilor.

Procesul de anchetă publică în Franța

Temei juridic

Încă din 1983, legislația franceză impune anchete publice pentru dezvoltările care ar putea afecta mediul. Acest lucru asigură o mai bună informare a publicului și oferă autorităților elementele decizionale necesare (Legea nr. 86-630 din 12 iulie 1983).

Protecție îmbunătățită

Decretul din 1993 a extins cerințele studiilor de impact pentru a include proiecte de urbanism și turism, prevederi integrate ale directivelor europene și a sporit eficiența procesului. Decretul din 1989 reglementează în mod specific dezvoltarea în zone cu situri sau peisaje remarcabile.

Cerințe de proces

Publicul trebuie informat cu cincisprezece zile înainte de începerea anchetei, iar ancheta trebuie să dureze cel puțin o lună. Acest proces permite publicului să trimită sugestii, observații și contrapropuneri. Concluziile comisarului de anchetă sunt făcute publice, rezultatele anchetei fiind valabile timp de cinci ani.

Responsabilitate financiară

Managerul de proiect suportă costurile anchetei, cu excepția indemnizației comisarului de anchetă, care este plătită de stat. Deși anchetele publice și studiile de impact se suprapun adesea, ele rămân procese separate - o anchetă poate avea loc fără un studiu de impact și invers.

Evaluarea impactului asupra mediului în Grecia

Procesul EIA din Grecia și protecția ierbii marine

Abordarea în două cicluri

Procesul EIA din Grecia urmează o abordare în două cicluri: în primul rând, o Declarație Preliminară de Mediu cu autorizarea tipului și amplasamentului proiectului; în al doilea rând, o Declarație de Mediu completă cu termenii finali de mediu pentru implementare. Această abordare permite intervenția în proiectarea proiectului și o mai bună aplicare a principiului precauției.

Informații necesare

Studiile de impact din Grecia trebuie să includă descrierea stării inițiale, a realizărilor planificate, a impactului preconizat și a efectelor dăunătoare, precum și măsuri de reducere a efectelor adverse. Informațiile solicitate variază în funcție de tipul, dimensiunea și locația proiectului.

Ierarhia de autorizare

În funcție de tipul și dimensiunea proiectului, autorizația revine Prefecturii, Serviciilor Regionale sau Serviciilor Centrale de Mediu. Pentru proiectele din zonele rețelei Natura 2000 (care includ cele mai importante pajiști marine), autorizația de mediu vine de la servicii mai centralizate, fiind întotdeauna consultată Secția de Management al Naturii.

Evaluarea impactului asupra mediului în Israel

Cadrul juridic

În Israel, legea privind clădirile din domeniul maritim este de competența Ministerului de Interne și a Legii din 1965 privind dezvoltarea și construcțiile. Această lege prevede linii directoare pentru dezvoltare și a înființat Comitetul pentru Apele Teritoriale (TWC).

Autoritatea Maritimă

Comitetul pentru Apele Teritoriale se ocupă de planificarea și construirea pe teritoriul maritim și pe linia de coastă. Toate dezvoltările din aceste zone necesită aprobarea TWC înainte de a fi demarate.

Planificarea costieră

Deciziile TWC se bazează pe un plan național general pentru zonele de coastă care ia în considerare în principal utilizarea terestră a țărmului și a câtorva sute de metri în interiorul continentului. Această abordare se concentrează pe gestionarea interfeței uscat-mare.

Evaluarea impactului asupra mediului în Italia

1 Practică consacrată

De peste cincisprezece ani, toate dezvoltările maritime din Italia trebuie să fie supuse unui studiu de evaluare a impactului asupra mediului (VIA). Sicilia, având statutul său autonom, a solicitat întotdeauna evaluări ale impactului asupra mediului pentru toate operațiunile maritime, dincolo de cele impuse de directivele europene.

2 Cadrul juridic

Directiva europeană este adaptată în Italia printr-un Decret din 1999 (nr. 152/1999) privind „Dispoziții privind protecția apelor împotriva poluării”. Articolul 3.4.1.2 face referire explicită la fanerogamele marine, precizând că, datorită interesului lor major pentru patrimoniu, aceste specii trebuie cartografiate și monitorizate în mod specific.

3 Abordare globală

Studiile de impact italiene includ toate elementele impuse de Directiva Europeană, plus monitorizarea post-dezvoltare. Studiile acoperă zone geografice extinse, bazate pe domeniul de aplicare preliminar al proiectului, cu o evaluare detaliată a caracteristicilor de mediu și biologice.

Cerințe privind procedura VIA în Italia

Evaluare holistică

Procedura VIA trebuie să ia în considerare elementele naturale și antropice ale fiecărui sit și interacțiunile acestora cu mediul înconjurător în ansamblu. Elementele specifice pentru evaluare sunt detaliate în Anexa II a regulamentului.

Mediul acvatic

Apele marine trebuie analizate atât ca elemente de mediu, cât și ca resurse. Analiza apei include măsurători lunare ale parametrilor fizico-chimici la trei adâncimi. Evaluarea resurselor examinează planctonul și nehtonul pentru a evalua importanța biologică și eficiența trofică.

1

2

3

4

Calitatea aerului

Studiile trebuie să stabilească calitatea aerului preexistentă, impactul proiectului asupra interfeței apă/aer și a organismelor marine, precum și caracteristicile meteorologice ale amplasamentului. Această abordare cuprinzătoare asigură luarea în considerare a tuturor impacturilor atmosferice potențiale.

Caracteristici geologice

Studiile trebuie să evalueze caracteristicile geologice și geomorfologice ale solului și subsolului. Compoziția fizico-chimică a solului trebuie analizată pentru a determina procesele de oxidoreducere, interacțiunea substrat/organism și capacitatea receptivă.

Evaluarea vegetației și protecția ierburilor marine în Italia

Analiza vegetației

Vegetația reprezintă cea mai importantă parte a studiilor italiene privind impactul asupra mediului. Vegetația trebuie cartografiată pentru a evidenția speciile dominante și zonarea batimetrică. Trebuie identificate speciile rare și protejate și trebuie creat un inventar floristic. Înregistrările fitosociologice pot completa aceste observații.

Evaluarea ecosistemului

Toți parametrii trebuie să contribuie la înțelegerea ecosistemelor și a funcțiilor acestora. Un raport cartografic 1:10.000 al unităților ecosistemice trebuie să arate posibila presiune antropică. Indicii sinecologici și biotestele ajută la evaluarea funcționării ecosistemelor, a capacității de autoepurare, a maturității și a calității.

Protecția ierburilor marine

Deși legislația italiană privind EIA nu face referire explicită la formațiunile vegetale marine, speciile de iarbă marină precum *Posidonia oceanica* sunt protejate la nivel național în temeiul Legii nr. 175 (27 mai 1999). Unele regiuni au implementat protecții mai ample, cum ar fi regulamentul EIA din 2001 al Liguriei pentru proiecte în situri de interes comunitar, inclusiv pajiști cu *P. oceanica*.

Evaluarea impactului asupra mediului în Libia

1

Cadrul de reglementare

Libia a elaborat reglementări pentru evaluarea impactului proiectelor și activităților economice care pot amenința mediul. Orice entitate care solicită implementarea, modificarea sau dezvoltarea unei activități economice trebuie să depună un formular de clasificare ecologică la Autoritatea Generală pentru Mediu, împreună cu documentația necesară.

2

Procesul de evaluare

Departamentul de Proiectare și Cercetare pentru Mediu studiază documentele depuse pentru a clasifica proiectele și a determina dacă este necesară o EIA. EIA-urile trebuie întocmite de instituții specializate sau firme de inginerie afiliate Autorității Generale pentru Mediu.

3

Procedura de evaluare

Autoritatea competentă evaluează EIA și poate solicita informații suplimentare înainte de a autoriza proiectul sau de a solicita revizuirii ale studiului. Acest proces asigură o analiză de mediu amănunțită înainte de aprobarea proiectului.

Interreg

Co-funded by
the European Union

NEXT Black Sea Basin

Elemente necesare pentru evaluările impactului asupra mediului în Libia

1 Rezumat non-tehnic

Evaluarea impactului asupra mediului (EIA) trebuie să includă un rezumat al componentelor proiectului într-un limbaj simplu, netehnic, cu o copie în limba arabă. Acest lucru asigură accesibilitatea evaluării pentru nespecialiști și publicul larg.

2 Descrierea proiectului

O descriere detaliată a proiectului trebuie să includă obiectivele, programul de implementare, informații despre amplasament (hărți, suprafață, utilizare a terenului), resursele de apă, condițiile de mediu și infrastructura existentă. Această prezentare generală cuprinzătoare stabilește baza pentru evaluarea impactului.

3 Nivel de referință pentru mediu

Starea inițială a mediului trebuie descrisă împreună cu toate datele relevante de mediu, inclusiv condițiile naturale și climatice, calitatea și resursele de apă, calitatea aerului și poluarea fonică. Aceasta stabilește condițiile preliminare pentru comparație.

4 Analiza și managementul impactului

Evaluarea trebuie să identifice impacturile directe și indirecte, să propună măsuri pentru reducerea amenințărilor la adresa mediului, să evalueze alternativele și să includă un plan de management de mediu care să descrie acțiunile pentru a asigura conformitatea și monitorizarea pe parcursul tuturor fazelor proiectului.

Evaluarea impactului asupra mediului în Muntenegru

Cadrul juridic

Legea mediului (12/96) impune o Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIA) pentru proiectele care pot avea efecte negative asupra mediului. Ca parte a EIA, un program de protecție a mediului trebuie să abordeze impactul în timpul accidentelor sau situațiilor de urgență, să înregistreze substanțele periculoase și să stabilească termene limită de implementare.

Evoluția reglementărilor

În 2005, Muntenegru a adoptat noi legi privind EIA și Evaluarea Strategică a Impactului (SIA), armonizate cu directivele UE, inclusiv prevederi privind accesul publicului la informațiile de mediu și participarea la procesul decizional. Implementarea a fost planificată pentru 2008.

Categorii de proiecte

Reglementările din Muntenegru prevăd 79 de categorii de activități care necesită o EIA, inclusiv activități în zone protejate, porturi, porturi de agrement și cele care pot provoca modificări ale biodiversității. Aceste categorii sunt definite în sens larg, cu specificații limitate privind dimensiunea, impactul sau tipul de firmă.

Provocări de implementare

Participarea publicului nu este obligatorie pentru studiile de impact asupra mediului (EIA) în Muntenegru, dar este lăsată la discreția ministerului pentru proiectele majore. Ministerul emite anual aproximativ 190 de „permise ecologice” pe baza studiilor EIA, deși acestea sunt limitate la biodiversitate și impact asupra aerului.

Evaluarea impactului asupra mediului în Slovenia

Cadrul juridic

Slovenia are legi specifice privind studiile de impact (Buletinul Oficial nr. 66/1996 și nr. 12/2000) administrate de Ministerul Mediului. Aceste reglementări stabilesc cerințele și procedurile pentru evaluarea impactului asupra mediului.

Elemente necesare

Studiile de impact slovene trebuie să descrie starea inițială a mediului, dezvoltarea proiectată, impactul și daunele anticipate, precum și măsurile de atenuare propuse. Ministerul Mediului stabilește criterii de la caz la caz, deși formațiunile vegetale marine nu sunt menționate în mod specific.

Evaluări obligatorii

Studiile de impact sunt necesare pentru structurile de acvacultură mai mari de 0,5 hectare, porturile sau marinarele cu peste 1000 de inele de acostare și proiectele de recuperare a terenurilor. Studiile sunt efectuate de organisme abilitate de minister, dar sunt finanțate de firma dezvoltatoare.

SLOVENIAN ADRIATIC

SLOVENIAN ADRIATIC COASTLINE

Evaluarea impactului asupra mediului în Spania

1

Cadrul de reglementare

Reglementările spaniole privind EIA respectă Directiva Europeană, existând legi atât la nivel de stat (Decretul 1302/1986, BOE 155; Decretul 1131/1988, BOE 239), cât și la nivel regional, cum ar fi Catalonia (Decretul 114/1988, DOGC 1000). Acestea stabilesc cerințe detaliate pentru evaluarea de mediu.

2

Evaluări obligatorii

Studiile de impact sunt obligatorii pentru proiectele definite în anexa I la Directiva CEE 85/337 și pentru toate intervențiile care pot afecta ariile naturale protejate, astfel cum sunt definite de legislația spaniolă. Decretul din 1986 completează reglementările existente privind industria și apele, standardizând în același timp procedurile de studiu de impact.

3

Cerințe îmbunătățite

Dincolo de elementele directivei europene, studiile de impact spaniole trebuie să evalueze cantitățile de deșeuri și energie rezultate din dezvoltare, capacitatea de recuperare a mediului și să includă un program de monitorizare a mediului. Aceste cerințe suplimentare consolidează protecția mediului.

Cerințe regionale EIA și protecția ierbelor marine în Spania

Cerințe catalane

Reglementările catalane impun analiza sistemelor ecologice, inclusiv a comunităților bentonice și a elementelor organice sedimentare, la aceeași scară ca batimetria generală. Trebuie incluse studii cantitative ale populațiilor reprezentative de specii, cu o metodologie descrisă meticulos pentru a permite comparații viitoare.

Mecanisme de aplicare a legii

Orice proiect care necesită un studiu de impact și care se desfășoară fără acesta va fi suspendat. Omisiunile, falsificările sau încălcările condițiilor pot duce la oprirea lucrărilor. Atunci când intervențiile ilegale perturbă mediul, părțile responsabile trebuie să repare daunele aduse mediului, conform instrucțiunilor autorităților.

Actualizări legislative

Decretul Regal 1302/1986 a fost modificat prin Legea Națională 9/2006 privind evaluarea strategică de mediu, adaptând Directiva Europeană 2001/42/CEE. Proiectele cu potențiale efecte directe sau indirecte asupra siturilor Natura 2000 necesită evaluarea impactului asupra mediului în conformitate cu specificațiile autorității de mediu.

Evaluarea impactului asupra mediului în Tunisia

Stabilire

EIA a fost instituită în Tunisia în august 1988 și implementată în 1991 (decretul nr. 91-362). Aceasta își propune să evalueze impactul direct și indirect asupra mediului al dezvoltărilor planificate înainte de implementare, permițând luarea unor decizii informate cu privire la viabilitatea proiectului.

1

2

3

4

Recunoaștere internațională

Un studiu comun realizat de Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPE) și Banca Mondială a concluzionat că sistemul EIA al Tunisiei reprezintă o realizare importantă în prevenirea poluării și protecția mediului, cu doar diferențe limitate față de standardele Băncii Mondiale.

Scara de implementare

În 1991, în Tunisia au fost efectuate 231 de studii de impact asupra mediului (EIA). În deceniul următor, au fost procesate anual între 1000 și 1200 de EIA, distribuite în proiecte de infrastructură (2%), construcții (15%), industrie (45%), turism (4%), agricultură (10%) și gestionare a deșeurilor (16%).

Evoluția reglementărilor

Decretul nr. 1991 (11 iulie 2005) a îmbunătățit luarea în considerare a sectoarelor vizate de EIA, stabilind că evaluările de impact trebuie efectuate de experți calificați și companii de inginerie, cu termene limită de aprobare care variază în funcție de tipul de proiect.

Evaluarea impactului asupra mediului în Turcia

1 Fundația juridică

Reglementarea studiilor de impact în Turcia apare în Legea mediului (Legea nr. 9.8.1983). Această lege generală impune organizațiilor și instituțiilor ale căror activități planificate pot crea probleme de mediu să întocmească rapoarte privind impactul preconizat.

3 Abordare pe niveluri

Dezvoltările mai mici, cum ar fi rezervoarele de balast, porturile de pescuit, porturile de agrement sau digurile, necesită doar studii preliminare. Dacă aceste evaluări preliminare indică daune potențiale semnificative, procedura completă a studiului de impact devine obligatorie.

2 Categoriile de proiecte

Proiectele care necesită studii complete de impact includ centrale termice și nucleare, rafinării, porturi care manipulează ambarcațiuni de peste 1.350 de tone, conducte, instalații de depozitare și unități de reparații industriale sau navale. Platformele offshore și activitățile de dragare și umplere la scară largă necesită, de asemenea, o evaluare cuprinzătoare.

4 Zone sensibile

Procedura completă a studiului de impact este necesară și în toate zonele „sensibile”, inclusiv parcurile naționale, ariile protejate și sectoarele de producție a resurselor marine. Deși pajiștile marine nu sunt menționate în mod specific în regulamentele EIA, specii precum Posidonia oceanica și Zostera noltii sunt protejate în temeiul „Circularei nr. 37/1 privind apele maritime și interioare”.

Sinteza regulamentelor mediteraneene privind EIA

Evoluția reglementărilor

Analiza reglementărilor EIA în țările mediteraneene arată că multe dintre ele și-au consolidat legislația existentă. Țări precum Algeria și Muntenegru au stabilit cadre juridice specifice pentru evaluarea de mediu, în timp ce altele, precum Libia, elaborează noi reglementări.

Eficacitatea implementării

În țările cu legi stabilite privind studiile de impact, aceste proceduri s-au dovedit în general eficiente. Generalizarea procedurilor EIA reprezintă un progres, deși evaluările se concentrează în continuare mai mult pe mediile terestre decât pe cele marine.

Limitări Marine Focus

Anexele de reglementare ale procedurilor studiului de impact enumeră câteva evoluții privind domeniul marin, abordând în principal infrastructura portuară și rutele de trafic maritim. Unele țări includ, de asemenea, lucrări de protecție a costurilor, dragare marină, instalații de acvacultură, recuperare de terenuri și conducte de evacuare a apelor din mare.

Protecția ierbii marine în cadrul EIA din Mediterana

Mențiune explicită limitată

Mediul costier este rareori menționat în mod specific în textele de reglementare, iar formațiunile vegetale care se dezvoltă acolo sunt și mai puțin menționate. Cu toate acestea, au apărut unele inițiative regionale, cum ar fi regiunea Liguria din Italia, care stabilește proceduri de reglementare care abordează în mod specific impactul asupra pajiștilor de Posidonia.

Protecție juridică

Absența mențiunilor specifice privind pajiștile cu iarbă marină în procedurile studiilor de impact este adesea compensată de statutul de protecție legală pentru speciile de fanerogame marine. Această protecție poate fi directă (prin legi naționale sau regionale) sau indirectă (prin convenții sau directive internaționale).

Cooperare regională

Cadrul Interreg IIIB pentru Posidonia a facilitat cooperarea între regiuni precum Liguria (Italia), PACA (Franța) și Catalonia (Spania), rezultând un ghid regional de reglementare pentru gestionarea impactului asupra pajiștilor cu Posidonia oceanica. Acesta reprezintă un pas important către abordări armonizate de protecție.

Punctele forte ale sistemelor mediteraneene de evaluare a impactului asupra mediului (EIA)

Luarea deciziilor echilibrate

Studiile de impact constituie un mijloc de îmbunătățire și raționalizare a deciziilor de dezvoltare. Acestea permit ca aspectele legate de mediu să fie cântărite alături de interesele comunității locale și de așteptările de profit economic, creând rezultate mai sustenabile.

Cerință implicită

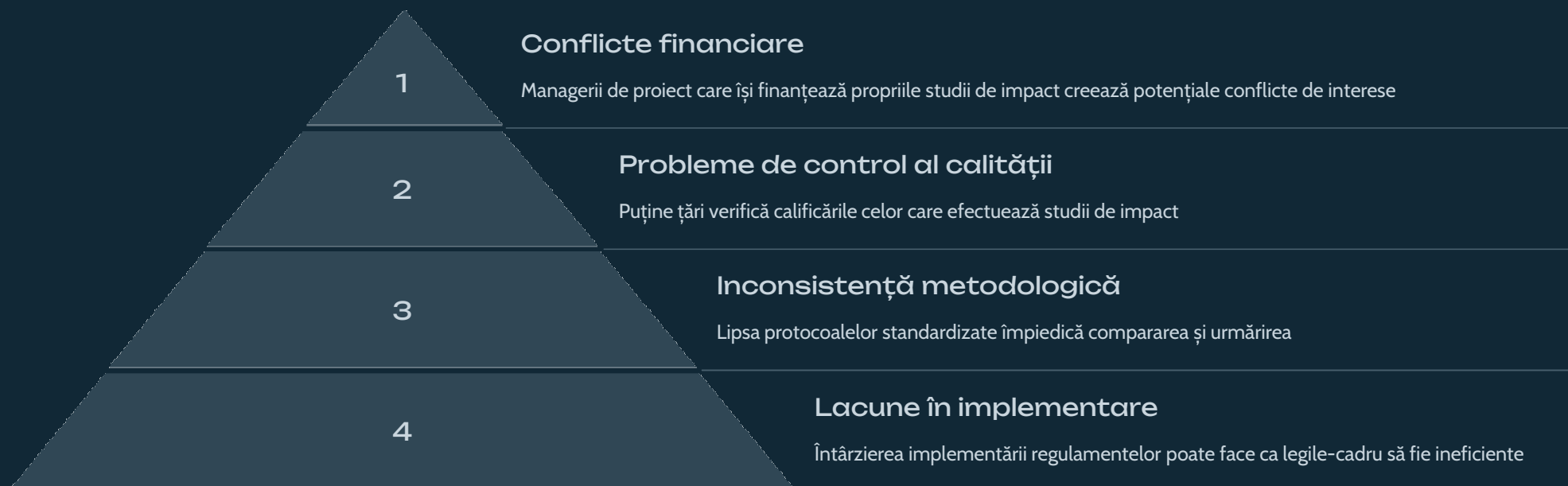
În unele țări mediteraneene, procedurile studiilor de impact sunt regula pentru dezvoltări, excepțiile fiind excepția. Această abordare, care ar trebui extinsă în întreaga regiune, asigură o luare în considerare cuprinzătoare a aspectelor de mediu pentru majoritatea proiectelor.

Sisteme de monitorizare

Mai multe țări au stabilit sisteme de monitorizare și verificare a reglementărilor în timpul fazelor de dezvoltare și ulterior. Această analiză continuă verifică caracterul adecvat al tehnicilor recomandate și eficacitatea acestora în reducerea impactului asupra mediului.

Punctele slabe ale sistemelor mediteraneene de evaluare a impactului asupra mediului (EIA)

Atunci când managerii de proiect își finanțează propriile studii de impact, există riscul ca evaluările să fie superficiale sau încredințate personalului fără experiență pentru a reduce costurile. Acest risc crește atunci când țările nu acreditează sau nu verifică calificările celor care efectuează studiile, ceea ce poate duce la niveluri variate de calitate și competență, în special atunci când instrucțiunile procedurale nu sunt detaliate.

Relațiile financiare dintre dezvoltatori și evaluatori pot duce la subestimarea sistematică a potențialelor daune asupra mediului. În plus, absența protocoalelor standardizate îngreunează monitorizarea pe termen mediu și împiedică o comparare semnificativă a rezultatelor la nivel național. În cele din urmă, chiar și atunci când EIA este definită în legislația națională, întârzierea implementării reglementărilor poate face ca aceste legi să fie ineficiente în practică.

Direcții viitoare pentru protecția ierbii marine în studiile de impact asupra mediului înconjurător din Marea Mediterană

7

Țările mediteraneene

Statele membre ale UE cu cerințe standardizate de evaluare a impactului asupra mediului (EIA) pentru protecția ierbii marine

79

Categorii de proiecte

Activități care necesită EIA în Muntenegru, demonstrând domeniul larg de aplicare al cadrelor de evaluare

1991

Anul implementării

Când Tunisia a început să aplice sistemul său EIA, demonstrând evoluția protecției mediului

1000+

Evaluări anuale

Evaluările de impact asupra mediului (EIA) efectuate anual doar în Tunisia, evidențiind amploarea proceselor de analiză a mediului

În ciuda provocărilor, țările mediteraneene au înregistrat progrese semnificative în dezvoltarea unor cadre de evaluare a impactului asupra mediului. Protecția ecosistemelor de iarbă marină, în special a pajiștilor de *Posidonia oceanica*, a fost din ce în ce mai mult încorporată în aceste cadre, fie direct prin reglementări specifice, fie indirect prin legi de protecție a speciilor.

Pe viitor, standardizarea metodologiilor de evaluare, sisteme de acreditare mai solide pentru evaluatorii de mediu și un accent mai mare pe ecosistemele marine în cerințele EIA vor fi esențiale. Inițiativele de cooperare regională, precum cadrul Interreg IIIIB pentru *Posidonia*, demonstrează potențialul unor abordări armonizate pentru protecția iarbelor marine în bazinul mediteranean.